

УДК 330 (477)/С77

Старчик Н.В., Лебедева Д.О.

Кременчуцький льотний коледж НАУ

ІННОВАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ ЯК ОСНОВА ПРОГРЕСИВНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Starchyk N., Liebiedieva D.

INNOVATIVE STRATEGY AS A FUNDAMENTAL OF PROGRESSIVE DEVELOPMENT OF UKRAINIAN ECONOMY

Стратегія «наздоганяючого розвитку», повторної індустріалізації потребує переважно інтенсивного типу економічного зростання і базується на «наздоганяючій» модернізації. Щодо країн-лідерів, то потрібна стратегія «випереджаючого розвитку», яка базується на «інноваційній» модернізації (інновації – це нововведення: винаходи, науково-технічні розробки і послуги, проекти) і включає інноваційну стратегію. Особливе значення мають проривні інновації, але прогнозувати інновації, їх наслідки, подальше використання дуже складно. Модель випереджаючого економічного розвитку передбачає виокремлення ключового, вдалого в теорії і практиці, його збагачення з урахуванням традицій і національного інтересу, використання специфічних методів макроекономічного (державного) управління. Багато країн довели, що інноваційна економіка ординарного рівня може бути створена шляхом перенесення прикладних знань (патентів, ноу-хау) з країни до країни. Ексклюзивні ж знання, пов'язані з фундаментальною наукою, не купується, а саме вони, високі технології використовуються в новітніх галузях і дають країні лідируючі позиції в світі. Враховуючи свою наукову спадщину, Україна повинна орієнтуватися на лідерство, замовляти вітчизняним вченим інноваційні розробки, а не скуповувати застарілі зарубіжні.

П.Т. Бубенко і В.А.Гусєв пишуть, що інноваційні економіки найбільш успішних країн створюються і функціонують, спираючись на такі фундаментальні умови: підприємців (у шумпетерівському розумінні), висококонкурентне середовище, розвинуту науку, фінансові інститути та фінансові ресурси, інноваційну інфраструктуру. Найважливішими є дві перші, але довгий час українська влада про них забувала. Це пояснюється слабкою інноваційністю нашого великого бізнесу, чий інтереси захищає влада. Хоча саме великий бізнес займається в основному інноваціями в Україні, маючи достатні ресурси, але свій потенціал не реалізує. Інноваційні економіки формуються не менш ніж за 10 років, але наші уряди змінюються дуже часто. У великому бізнесі в умовах монополії конкуренція між виробниками замінюється конкуренцією за державні ресурси і близькість до влади («інноваційністю» корупційних схем). Ресурси концентруються в фінансово-промислових групах.

Австрійський економіст Й.Шумпетер ведучу роль в інноваційній діяльності відводив малому бізнесу. Саме в основі малого і середнього бізнесу лежать здоровий індивідуалізм особистості, підвищене прагнення до самореалізації, новаторство і творчість. Вийшла з другу Національна доповідь «Інноваційна Україна 2020», підготовлена НАН України.

Слід зазначити наступні фактори (бар'єри) на шляху інноваційного розвитку промислових підприємств в Україні:

1. Брак власних фінансових ресурсів, недостатня бюджетна підтримка інновацій (в тому числі через систему оподаткування, прискорену амортизацію, створення державно-приватних партнерств). Державі необхідно перестати підтримувати вразливі галузі промислового виробництва, в тому числі за рахунок податкових пільг, а

підтримувати пріоритетні з високим рівнем інновацій (космічну, літако-, суднобудування, енергетику, металургійну, хімічну, ВПК). Валюта від експорту їх продукції дозволить розвиватися іншим галузям. Ринок космічних послуг з точки зору проривних технологій є найбільш перспективним. Реалізація величезного потенціалу космічної галузі України – мета інноваційної стратегії, а комерціалізація інновацій – інструмент (експортна продукція: супутники, ракети-носії). Багато винаходів з високою комерціалізацією країні дав ВПК. В Україні від оподаткування прибутку звільнено підприємства деяких галузей в тому числі літакобудування, а в ІТ-індустрії діє особливий режим оподаткування. Значну фінансову і технічну допомогу Україні надає ЄС.

2. Нерозвинутість фінансової системи, фінансових ринків, системи переливу, яка б відповідала дії економічного закону ціноутворення - закону міжгалузевої конкуренції. Не забезпечується в повній мірі кредитування інноваційної діяльності (потрібні могутні інноваційні банки).

3. Слабкі венчурні фонди.

4. Слабкість зв'язків між наукою, бізнесом, державою і громадським суспільством. Недостатня продуманість відносин із зарубіжними центрами, які фінансують в Україні науку (наприклад фонд Сореса).

5. Неузгодженість ринку праці і ринку освітніх послуг. Тільки третина зайнятих в Україні працює за фахом

6. Дефіцит ефективних інноваційних проектів. Він є також результатом попередніх бар'єрів. Питома вага інноваційної продукції в Україні трохи більше 3% при тому, що з 2014 року вона зростала.

7. Недосконалість механізмів економічного стимулювання інноваційної діяльності.

Україні слід враховувати досвід стимулювання високорозвинутих країн: відшкодування державою транспортних видатків експортерам, надання кредитів іноземним покупцям, податкових кредитів та пільг на ведення НДДКР (США, Великобританія, Франція).

На Заході підвищується роль нетехнологічних (організаційних і маркетингових) інновацій. В Україні інноваційною проблемою на рівні підприємств є проблема ефективного менеджменту (особливо стратегічного).

Україні треба створювати інноваційні центри, наукові парки, техно-іннополіси, науково-освітні кластери. Необхідно збільшувати інвестиції в інтелектуальний капітал, що зменшить вплив висококваліфікованих кадрів за кордон, підвищити рівень зарплат (2013р. вона була менше рівня вартості і ціни в 3,6 рази). Зараз в світі формується сьомий технологічний уклад з провідною роллю знань, інтелектуального капіталу, що є основою постіндустріального суспільства, яке за мету має всебічний розвиток людини, переростання «людини економічної» в «людину творчу».

Список використаних джерел:

1. Бубенко Л.Т., Гусев В.А. Продовжуємо заговорювати інноваційний розвиток.//Економіка України.- 2016.- №7.- с.82-91.

2. Куліков Г.Т. Затрати на утримання робочої сили та її вартість: поняття, тенденції, показники// Економіка України. – 2018.- №1.- с.3-15.

3. Пилименко О.В. Державне управління інноваційною діяльністю в Україні: проблеми та перспективи// Економіка України.- 2016.- №9.- с.31-41.